

ปริทัศน์การจำแนกคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง

ชัชศรีณย์ ฉัตรแสงอุทัย

สาขาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร 10240

อีเมล: chatsaranc@hotmail.com

บทคัดย่อ: บทความนี้ศึกษารวบรวมผลงานการวิจัยเกี่ยวกับการจำแนกคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง โดยพิจารณาถึงการกำหนดขอบเขตของคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง การศึกษาลักษณะทางไวยากรณ์ของคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง การจำแนกประเภทของคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง และจำนวนของคำเชื่อมที่มีอยู่ในภาษาจีนกลาง และสรุปผลตอนท้ายโดยนำไปเปรียบเทียบกับลักษณะการจำแนกคำเชื่อมในภาษาไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้ศึกษาภาษาจีนกลางมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกประเภทของคำเชื่อมในภาษาจีนกลางมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ภาษาจีน; คำเชื่อม; คำวิเศษณ์; คำบุพบท; การจำแนก

A Review of *Classification of Chinese Conjunctions*

Chatsaran Chatsanguthai

Department of Business Chinese, Faculty of Arts, Assumption University, 10240, Thailand

Email: chatsaranc@hotmail.com

Abstract: This article provides the research finding related to the classification of Chinese conjunctions, *which focusing on scopes of Chinese conjunctions; grammatical features of Chinese conjunctions; types of Chinese conjunctions* and number of conjunctions in Chinese. The conclusion of the article conducts a comparision of the classification of Chinese conjunctions and Thai conjunctions to support the Mandarin learners to understand more about Chinese conjunctions.

Key Words: Chinese; Conjunctions; Adverbs; Preposition; Classification

现代汉语连词划分标准的综述

陈佩佩

泰国易三仓大学商业中文系，曼谷，10240，泰国

电子邮箱: chatsaranc@hotmail.com

摘要

本文主要对现代汉语连词的划分标准的研究进行了总结，侧重于汉语连词的范围，语法特征，以及汉语连词的类型和汉语连词的总量。本文的结论对汉语连词和泰语连词的分类进行了对比，为了促进泰国汉语学习者更好地理解现代汉语连词，提高学习的效率。

关键词：汉语；连词；副词；介词；划分标准

บทนำ

บทความนี้ศึกษารวบรวมผลงานการวิจัยเกี่ยวกับการจำแนกคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง โดยจำแนกออกเป็น 4 ประเด็นได้แก่ 1. การกำหนดขอบเขตของคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง 2. การศึกษาลักษณะทางไวยากรณ์ของคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง 3. การจำแนกประเภทของคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง และ 4. จำนวนของคำเชื่อมที่มีอยู่ในภาษาจีนกลาง

1. ขอบเขตของคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง

การกำหนดขอบเขตและความแตกต่างระหว่างคำเชื่อม คำวิเศษณ์ และคำบุพบทในภาษาจีนกลางสามารถจำแนกได้ ดังนี้

1.1 การจำแนกความแตกต่างระหว่างคำเชื่อมกับคำวิเศษณ์ในภาษาจีนกลาง

1) จำแนกตามตำแหน่งที่วางไว้ในประโยค ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้ค่อนข้างมาก โดยจะจำแนกคำเชื่อมกับคำวิเศษณ์ออกจากกันโดยดูจากตำแหน่งของคำนั้นๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

a. คำที่สามารถวางไว้หน้าภาคประธานได้เท่านั้น คำนั้นคือ ‘คำเชื่อม’

赵元任 Zhào Yuánrèn (1979: 352) กล่าวว่า “ถ้าคำที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยคกับประโยค ประโยคย่อยกับประโยคย่อย ไม่สามารถวางไว้หลังประธาน แต่ต้องวางไว้หน้าประธานเท่านั้น คำๆ นั้น ถือเป็น ‘คำเชื่อม’ ”¹ ตัวอย่างเช่น

他来了，但他太太没来。 เขามาแล้ว แต่ภรรยาของเขาไม่ได้มา

‘但’ ในประโยคนี้ ไม่สามารถวางไว้หลังประธาน 他太太 ได้

b. สามารถวางไว้ทั้งหน้าประธานและหลังประธานได้ คำๆ นั้น คือ ‘คำเชื่อม’ แต่ถ้าคำๆ นั้น ไม่สามารถวางไว้หน้าประธาน แต่ต้องวางไว้หลังประธานเท่านั้น คำๆ นั้นคือ ‘คำวิเศษณ์’

¹赵元任 1979 《汉语口语语法》，北京：商务印书馆。

吕叔湘 Lǚ Shūxiāng (1979: 45) สนับสนุนแนวคิดนี้และได้กล่าวไว้ว่า “คำเชื่อมสามารถวางไว้ทั้งหน้าประธานและหลังประธาน เช่น ‘居然、如果’ เป็นต้น คำวิเศษณ์ไม่สามารถวางไว้หน้าประธานแต่จะต้องวางไว้หลังประธานเท่านั้น เช่น ‘又、越、就、才’ เป็นต้น”¹

นอกจากนี้ยังพบว่ามีการทบทวนได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวคิดทั้งสองแนวคิดนี้ไว้ด้วย ดังนี้

史有为 Shǐ Yǒuwéi (1986) ได้วิจารณ์แนวความคิดของ 吕叔湘 ว่า การจำแนกคำเชื่อมและคำวิเศษณ์ออกจากกันโดยแค่เพียงดูว่าคำนั้นๆ สามารถวางไว้หน้าประธานได้หรือไม่นั้นอาจจะใช้ไม่ได้กับคำเชื่อมในภาษาจีนกลางทั้งหมดเนื่องจาก

a) ในภาษาจีนกลางหน่วยขยายกริยา (状语) และคุณศัพท์วลี (形容词性词语) สามารถวางไว้หน้าคำกริยาเพื่อทำหน้าที่ขยายส่วนของภาคแสดงได้ นอกจากนั้นคำที่ได้รับการยอมรับทั่วไปว่าเป็นคำเชื่อมหลายๆ คำ ก็สามารถวางไว้ได้ทั้งหน้าประธานและหลังประธาน

b) มีคำเชื่อมที่เป็นที่ยอมรับหลายๆ คำ ที่ไม่สามารถวางไว้หน้าประธานได้ เช่น ‘虽、既、尚且’

c) มีคำเชื่อมที่เป็นที่ยอมรับบางคำ เมื่อปรากฏในโครงสร้างเฉพาะบางโครงสร้างก็ไม่สามารถวางไว้หน้าประธานได้

d) มีคำบางคำที่ถูกจัดไว้เป็นคำวิเศษณ์ถึงแม้จะไม่ได้วางไว้หน้าประธานก็ตาม แต่เมื่อดูจากความหมายที่ปรากฏอยู่ในบริบทแล้ว ก็เป็นการยากที่จะกำหนดลงไปว่าคำนั้นๆ ไม่ใช่คำเชื่อม²

陆俭明 Lù Jiǎnmíng (1985: 90-97) กล่าวว่า ไม่ว่าประธานของประโยคย่อยหน้าและประธานของประโยคย่อยหลังจะเป็นตัวเดียวกันหรือไม่ก็ตาม ‘คำเชื่อมในประโยค

¹ 吕叔湘 1979 《汉语语法分析问题》，北京：商务印书馆。

² 史有为 1986 《汉语连词的功能、界限和位置》，中央民族学院。

ย้อยหลัง’ (后置连词) ต่างก็จะต้องวางไว้หน้าประธานอยู่แล้ว เช่น ‘但是、不过、而、否则’ ส่วน ‘คำเชื่อมในประโยคย้อยหน้า’ (前置连词) ไม่ว่าประธานของประโยคย้อยหน้าและหลังจะเป็นประธานตัวเดียวกันหรือไม่ก็ตาม ส่วนใหญ่แล้วก็จะสามารถวางไว้ได้ทั้งหน้าและหลังประธาน 陆俭明 ยังได้กล่าวสรุปไว้ว่า คำที่วางไว้ได้ทั้งหน้าประธานและหลังประธานไม่ใช่ทุกคำที่เป็นคำเชื่อม และคำที่วางไว้ได้เฉพาะหน้าประธานเท่านั้น ก็ไม่ใช่ทุกคำที่เป็นคำเชื่อม ทั้งนี้แนวความคิดทั้งสองกรณีจะต้องมีการศึกษาให้ลึกซึ้งต่อไป โดยได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ว่า ‘คำเชื่อมในประโยคย้อยหน้า’ โดยทั่วไปใช้ในประโยครอง (从句) ‘คำเชื่อมในประโยคย้อยหลัง’ โดยทั่วไปใช้ในประโยคหลัก (主句) “凡用于从句中的是前置连词，凡用于主句中的是后置连词”¹

2) จำแนกตามหน้าที่ทางไวยากรณ์

张志公 Zhāng Zhìgōng (1959: 158) ได้กล่าวไว้ในหนังสือภาษาจีนกลาง 《汉语》 เกี่ยวกับคำเชื่อมและคำวิเศษณ์ว่า “คำวิเศษณ์ทำหน้าที่ขยายความ ขณะที่คำเชื่อมทำหน้าที่เชื่อมความและจะไม่มีหน้าที่ขยายความ”²

李泉 Lǐ Quán (1996: 367) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างคำวิเศษณ์และคำเชื่อมไว้ว่า คำวิเศษณ์ทำหน้าที่ในการขยาย ซึ่งโดยหลักจะใช้ทำหน้าที่ขยายกริยา เช่น ‘很，最，已经，刚刚’ เป็นต้น ขณะที่คำเชื่อมมีหน้าที่ในการเชื่อมองค์ประกอบ (成分) ตั้งแต่ 2 องค์ประกอบขึ้นไป และไม่จำกัดเฉพาะแค่เชื่อมคำกริยา แต่ยังสามารถเชื่อมคำประเภทอื่นได้ด้วย เช่น ‘和，与，同，因为，但是’ เป็นต้น 李泉 ยังได้แสดงความคิดเห็นว่า คำวิเศษณ์ที่แสดงน้ำเสียง (语气副词) บางคำถึงแม้จะวางไว้หน้าประธานก็ตาม แต่ก็ทำหน้าที่ขยายคำกริยา คำคุณศัพท์ หรือขยายประโยค ไม่ได้มีหน้าที่ในการเชื่อมความ จึงไม่สามารถนับเป็น ‘คำเชื่อม’ ได้ ในทางกลับกัน คำเชื่อมบางคำถึงจะวางไว้หน้าคำกริยา หรือคำคุณศัพท์แต่ก็ไม่ได้มีหน้าที่ขยายความ ซึ่งก็ยังคงนับเป็น ‘คำเชื่อม’³

¹ 陆俭明，马真 1985 《现代汉语虚词散论》，北京：北京大学出版社。

² 张志公 1959 《汉语》，北京：人民教育出版社。

³ 李泉 1996 副词和副词再分类，《词类问题考察》，北京：北京语言学院出版社。

3) จำแนกโดยพิจารณาจากทั้งตำแหน่งที่ปรากฏและพิจารณาจากบริบทที่เกี่ยวข้อง

张宝林 Zhāng Bǎolín (1996a: 396) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ถ้าคำคำหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในบริบท สามารถวางไว้หน้าประธานเท่านั้นหรือสามารถวางไว้ทั้งหน้าประธานและหลังประธานได้ คำๆ นั้นคือ ‘คำเชื่อม’ และถ้าคำๆ หนึ่งที่ปรากฏอยู่ในบริบท สามารถวางไว้หลังประธานเพียงอย่างเดียวเท่านั้น คำคำนั้นคือ คำกริยวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมความ (关联副词) และถ้าคำคำหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในบริบทแต่ไม่มีหน้าที่เชื่อมความ คำคำนั้นอาจจะเป็นคำวิเศษณ์ประเภทอื่นที่ไม่ใช่คำกริยวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมความ หรืออาจจะเป็นคำชนิดอื่นๆ ที่ไม่ใช่คำเชื่อมหรือคำวิเศษณ์ก็ได้¹

4) จำแนกตามความหมาย

张宝林 Zhāng Bǎolín (1996a: 398) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการนี้เหมาะสำหรับใช้ในการจำแนกคำที่มีความหมายมากกว่าหนึ่งขึ้นไป จึงทำให้คำนั้นๆ ถูกจัดอยู่ในหมวดชนิดของคำที่ต่างประเภทกันได้⁹ ตัวอย่างเช่น

“不光” หมายถึง (1) ไม่แค่นั้น มากกว่า (ใช้เป็นคำวิเศษณ์) และ (2) ไม่เพียงแต่ (ใช้เป็นคำเชื่อม) ตัวอย่าง

报名参加的不光是他一个人，还有很多人。คนที่ลงชื่อเข้าร่วมไม่ได้มีแค่เขาคนเดียว ยังมีอีกหลายคน (“不光” ในประโยคนี้ เป็นคำวิเศษณ์ ใช้แสดงความหมายว่า เกินจำนวนหรือขอบเขตหนึ่ง)

这里不光出煤，而且出铁。ที่นี้ไม่เพียงแต่มีถ่านหิน แต่ยังมีเหล็กด้วย (“不光” ในประโยคนี้ เป็นคำเชื่อม ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบบอกความเสริม 递进关系)

¹张宝林。1996a 关联副词的范围及其与连词的区分，《词类问题考察》，北京：北京语言学院出版社。

1.2 การจำแนกความแตกต่างระหว่างคำเชื่อมกับคำบุพบทในภาษาจีนกลาง

1) จำแนกตามลักษณะของหน่วยของภาษารวมถึงรูปแบบโครงสร้างที่ใช้เชื่อมความ

马建忠 Mǎ Jiànzhōng ได้กล่าวถึงการจำแนกคำเชื่อมและคำบุพบทไว้ในหนังสือ《马氏文通》(1998: 22) ว่า “คำไม่แท้¹ (虚词) ที่ใช้บอกการอ้างถึง บอกความดำเนินต่อเนื่อง บอกการเปลี่ยนแปลง และบอกความเสริม เรียกว่า ‘คำเชื่อม’ ” ส่วน “คำไม่แท้ที่ใช้บอกความสัมพันธ์ของคำแท้ (实词) ในประโยค เรียกว่า ‘คำบุพบท’ ” “凡虚字² 用提承转推字句者，曰连字” “凡虚字用以连实字相关之义者，曰介字”³

2) จำแนกตามความสัมพันธ์ทางโครงสร้าง

金兆梓 Jīn Zhàozǐ ได้เสนอไว้ในหนังสือ《国文法之研究》(1983: 68) ว่า คำที่บอกความสัมพันธ์แบบหน่วยหลักกับหน่วยขยาย (主从关系) เรียกว่า ‘คำบุพบท’ และ คำที่บอกความสัมพันธ์แบบเสมอภาค (衡分关系) เรียกว่า ‘คำเชื่อม’⁴

3) จำแนกโดยพิจารณาจากทั้งหน้าที่ของไวยากรณ์และรูปแบบโครงสร้างที่ใช้เชื่อมความ

黎锦熙 Lǐ Jīnxī ได้กล่าวไว้ในหนังสือ《新著国语文法》(2007: 169, 225) ว่า ‘คำเชื่อม’ คือคำที่ใช้เชื่อมคำกับคำ ถ้อยคำกับถ้อยคำ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำหรือถ้อยคำนั้นๆ ขณะที่ ‘คำบุพบท’ ใช้บอกการขยายเนื้อความ (偏正关系) ระหว่างคำ

¹ คำแท้ คือ คำที่มีความหมายเต็มในตัวเอง ส่วนคำไม่แท้ คือ คำที่ไม่มีความหมายเต็มในตัวเอง แต่เป็นคำที่ใช้กับคำประเภทคำแท้ เพื่อประกอบหน้าที่ต่างๆ ทางไวยากรณ์ (ประพิน มโนย์วิบูลย์. 2541. ไวยากรณ์จีนกลาง. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลำดับที่ 33. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.)

² 马建忠 1898 《马氏文通》เรียก “虚词” ว่า “虚字” เรียก “连词” ว่า “连字” และเรียก “介词” ว่า “介字”

³ 吕叔湘 ได้กล่าวไว้ในหนังสือ《汉语语法分析问题》ว่าวิธีการจำแนกนี้ได้มาจากวิธีการจำแนกไวยากรณ์แบบภาษาตะวันตก

⁴ 金兆梓 1983 《国文法之研究》，北京：商务印书馆。

กับคำ หรือแสดงความสัมพันธ์ของคำนาม คำสรรพนาม หรือวลีนั้นกับคำกริยาในประโยค ซึ่งพบว่าแนวคิดนี้ได้รับการยอมรับในหมู่นักวิชาการเป็นอย่างมาก¹

赵淑华 Zhào Shùhuá (1996) ก็ได้แสดงความคิดเห็นในลักษณะเดียวกันว่า ‘คำเชื่อม’ หมายถึง คำที่ใช้เชื่อมถ้อยคำสองถ้อยคำเข้าด้วยกันให้เป็นถ้อยคำแบบรวมเนื้อความ (联合词语) ส่วน ‘คำบุพบท’ หมายถึง คำที่ใช้ทำหน้าที่ขยายคำกริยาหรือคำคุณศัพท์ และก่อให้เกิดเป็นกลุ่มคำหรือวลีแบบบอกการขยายเนื้อความ²

4) จำแนกโดยพิจารณาจากการผสมคำและลักษณะเด่นทางไวยากรณ์

胡裕树 Hú Yùshù ได้กล่าวไว้ในหนังสือ 《现代汉语》 (ฉบับปรับปรุง) (1995: 294-296) เกี่ยวกับวิธีการจำแนกคำเชื่อมและคำบุพบทออกจากกันโดยอาศัยหลัก 2 ประการคือ

- พิจารณาดูว่าส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหน้าและหลังสามารถแทนที่กันได้หรือไม่ ถ้าสามารถแทนที่กันได้ คำนั้นคือ ‘คำเชื่อม’
- พิจารณาดูว่าสามารถเพิ่มหน่วยขยายกริยา (状语) ไว้ข้างหน้าได้หรือไม่ ถ้าสามารถวางหน่วยขยายกริยาไว้ข้างหน้าได้ คำนั้นคือ ‘คำบุพบท’³

5) จำแนกตามรูปแบบทางวากยสัมพันธ์ร่วมกับบริบทในประโยค

储诚志 Chǔ Chéngzhì (1991: 17) ได้เสนอความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างประกอบไว้ว่า ให้พิจารณาจากโครงสร้าง “N₁ + 跟 + N₂ + V” ว่าในส่วนที่อยู่หน้า “跟” สามารถเพิ่มส่วนขยายเพิ่มเติมลงไปได้หรือไม่ เพื่อดูว่า “跟” ในประโยคนั้นๆ เป็นคำเชื่อมหรือคำบุพบท ถ้าสามารถวางส่วนขยายได้ “跟” ในประโยคนั้นๆ เป็นคำบุพบท

¹黎锦熙 2007 《新著国语文法》，长沙：湖南教育出版社。

²赵淑华，张宝林 1996 离合词的确定及对性质的再认识，《语言教学与研究》，北京：北京语言大学。

³胡裕树 1995 《现代汉语》，上海：上海教育出版社。

นอกจากนี้ การพิจารณาจากรูปแบบวากยสัมพันธ์นั้น ต้องพิจารณาร่วมกับบริบทในประโยคนั้นๆ มิฉะนั้นจะทำให้เกิดความหมายคลุมเครือขึ้นได้¹

邢福义 Xíng Fúyì (1997: 226) ยังได้กล่าวไว้ว่า ถ้าคำคำนั้นเป็น ‘คำบุพบท’ ข้างหน้าคำนั้นจะปรากฏหรือสามารถปรากฏคำวิเศษณ์ที่เป็นหน่วยขยายกริยา (状语性副词) ได้ และถ้าคำคำนั้นเป็น ‘คำเชื่อม’ ข้างหลังคำนั้นจะสามารถวางคำวิเศษณ์ ‘都’ ได้² ตัวอย่างเช่น

我和他争了几句。ฉันเถียงกับเขาไปสองสามประโยค

我刚刚和他争了几句。ฉันเพิ่งจะเถียงกับเขาไปสองสามประโยค

(“和” ในประโยคตัวอย่างทั้งสองประโยคเป็นคำบุพบท ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อวางคำวิเศษณ์ 刚刚 ไว้ข้างหน้า “和” ทำให้จำแนกประเภทและเห็นความหมายได้ชัดเจนขึ้น)

我和他都是孤儿。ฉันและเขาต่างก็เป็นเด็กกำพร้า

(“和” ในประโยคตัวอย่างนี้เป็นคำเชื่อม)

2. การศึกษาลักษณะทางไวยากรณ์ของคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง

การศึกษาลักษณะทางไวยากรณ์ของคำเชื่อมในภาษาจีนกลางสามารถจำแนกตามช่วงระยะเวลาได้ดังนี้

2.1 ทศวรรษ 1950

黄盛璋 Huáng Shèngzhāng (1957: 11) จำแนกลักษณะทางไวยากรณ์ของคำเชื่อมในภาษาจีนกลางได้เป็น 3 ลักษณะ³ คือ

- 1) คำเชื่อมไม่สามารถปรากฏตามลำพังในประโยค
- 2) สามารถสลับวางไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังประธานได้
- 3) ในบางครั้งประโยคหน้าและประโยคหลังสามารถวางสลับตำแหน่งกันได้

¹ 储诚志 1991 连词与介词的区分——以“跟”为例，《汉语学习》，第5期：17

² 邢福义 1997 《汉语语法学》，长春：东北师范大学出版社。

³ 黄盛璋 1957 试论次动词、介词划分中的几个问题，语文教育（华东）。

2.2 ต้นทศวรรษ 1980

邓福南 Dèng Fúnán (1982: 81-84) ได้ศึกษาและจำแนกลักษณะทางไวยากรณ์ของคำเชื่อมในภาษาจีนกลางไว้¹ ดังนี้

- 1) ใช้เชื่อมคำ วลี หรือประโยค เพื่อบอกการรวมเนื้อความ (联合关系) หรือบอกการขยายเนื้อความ (偏正关系) เป็นต้น²
- 2) ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบของประโยค³
- 3) ไม่ต้องการส่วนขยาย⁴
- 4) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำ วลี และประโยค แต่จะไม่เพิ่มเติมความหมายลงไปในตัวคำ หรือวลี หรือประโยคนั้นๆ⁵

2.3 ปลายทศวรรษ 1980

史有为 Shǐ Yǒuwéi (1986: 56-60) ได้จำแนกลักษณะของคำเชื่อมในภาษาจีนกลางออกเป็น 4 ลักษณะ⁶ ได้แก่

- 1) จะต้องไม่ปรากฏขึ้นตามลำพังหรือปรากฏขึ้นพร้อมกับคำไม่แท้อื่นๆ
- 2) ไม่ทำหน้าที่เป็นหน่วยหลัก (中心语) และไม่ต้องการส่วนขยายกริยา (状语)

¹邓福南 1982 汉语连词的语法特点及几组词的归类问题, 《求索》。81-84

²ลักษณะทางไวยากรณ์นี้สามารถใช้จำแนกคำเชื่อมในภาษาตะวันตกได้ (邓福南 1982 汉语连词的语法特点及几组词的归类问题, 《求索》, 湖南省长沙市。)

³ลักษณะทางไวยากรณ์นี้ใช้จำแนกคำเชื่อมกับคำกริยา (邓福南 1982 连词的语法特点及几组词的归类问题。《求索》, 湖南省长沙市。)

⁴ลักษณะทางไวยากรณ์นี้ใช้จำแนกคำเชื่อมกับคำบุพบท (邓福南 1982 连词的语法特点及几组词的归类问题。《求索》, 湖南省长沙市。)

⁵ลักษณะทางไวยากรณ์นี้ใช้จำแนกคำเชื่อมกับคำช่วย (邓福南 1982 连词的语法特点及几组词的归类问题。《求索》, 湖南省长沙市。)

⁶史有为 1986 《汉语连词的功能、界限和位置》, 中央民族学院。

3) ในการเชื่อมความในระดับเดียวกัน จะไม่สามารถใช้คำเชื่อมประเภทเดียวกันร่วมกันได้

4) ไม่สามารถใช้เชื่อมกรรมในประโยคที่มี “是” เป็นกริยา

2.4 ทศวรรษ 1990

邢福义 Xíng Fúyì (2011:263-264) จำแนกคำเชื่อมออกจากคำบุพบทและคำวิเศษณ์ได้โดยใช้ลักษณะเด่น 2 ประการของคำเชื่อม¹ ซึ่งได้แก่

1) คำเชื่อมมีหน้าที่ในการเชื่อมคำหรือความเท่านั้น ไม่สามารถเป็นส่วนประกอบของประโยคหรือเป็นโครงสร้างหลักสำคัญของประโยคได้

2) คำเชื่อมมีลักษณะแบบสองทิศทาง (双向性)

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะทางไวยากรณ์ของคำเชื่อมในภาษาจีนกลางตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา จะเห็นได้ว่าการศึกษาคำเชื่อมที่ละเอียดลึกซึ้งขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้สามารถจำแนกคำเชื่อมออกจากคำบุพบทและคำวิเศษณ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. การจำแนกประเภทของคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง

การจำแนกประเภทของคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ จำแนกตามความหมาย จำแนกตามรูปแบบทางไวยากรณ์ และจำแนกตามรูปแบบทางไวยากรณ์และความหมายประกอบกัน

3.1 จำแนกตามความหมาย

1) 马建忠 Mǎ Jiànzhōng 《马氏文通》(1898: 277) กล่าวว่า คำเชื่อมจำแนกความหมาย แบ่งออกเป็น 4 ประเภทได้แก่ คำเชื่อมบอกการอ้างถึง (提起连字) คำเชื่อมบอกความดำเนินต่อเนื่อง (承接连字) คำเชื่อมบอกการเปลี่ยนแปลง (转捩连字) และคำเชื่อมบอกความเสริม (推拓连字)²

¹ 邢福义 2011 《现代汉语》，湖北：华中师范大学出版社。

² 马建忠 1898 《马氏文通》，北京：商务印书馆。

2) 杨树达 Yáng Shùdá 《高等国文法》(1930: 395) ได้นำเอาแนวคิดการจำแนกคำเชื่อมตามความหมาย 4 ประเภทของ《马氏文通》มาศึกษาและจำแนกให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยเสนอว่า คำเชื่อมจำแนกตามความหมาย สามารถแบ่งได้เป็น 9 ประเภท คือ คำเชื่อมบอกความร่วมมือกัน (等立连字) คำเชื่อมบอกความให้เลือกเอา (选择连字) คำเชื่อมบอกความคล้ายตาม (陪从连字) คำเชื่อมบอกความดำเนินต่อเนื่อง (承递连字) คำเชื่อมบอกการเปลี่ยนแปลง (转捩连字) คำเชื่อมบอกการอ้างถึง (提挈连字) คำเชื่อมบอกความเสริม (推拓连字) คำเชื่อมบอกความสมมติ (假设连字) และคำเชื่อมบอกการเปรียบเทียบ (比况连字)¹

3) 黎锦熙 Lǐ Jǐnxī (2007: 225, 240) ได้จำแนกคำเชื่อมตามความหมายออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่ คำเชื่อมบอกความร่วมมือกัน (平列连词) คำเชื่อมบอกความให้เลือกเอา (选择连词) คำเชื่อมบอกความดำเนินต่อเนื่อง (承接连词) คำเชื่อมบอกความขัดแย้ง (转折连词) คำเชื่อมบอกความสัมพันธ์ทางเวลา (时间连词) คำเชื่อมบอกเหตุ (原因连词) คำเชื่อมบอกความสมมติ (假设连词) คำเชื่อมบอกขอบเขต (范围连词) คำเชื่อมบอกความยอมให้ (让步连词) และคำเชื่อมบอกการเปรียบเทียบ (比较连词)²

4) 《暂拟汉语教学语法系统》(张志公 Zhāng Zhìgōng, 1956:158) ได้จำแนกโดยพิจารณาจากการบอกลักษณะโครงสร้างทางภาษาก่อนซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ บอกการรวมเนื้อความ (联合关系) และบอกการขยายเนื้อความ (偏正关系) จากนั้นจึงนำมาแบ่งประเภทย่อยลงไปอีกโดยโครงสร้างแบบบอกการรวมเนื้อความสามารถแบ่งได้เป็น 3 ชนิด ได้แก่ บอกความร่วมมือกัน (并列关系) บอกความเสริม (递进关系) บอกความให้เลือกเอา (选择关系) ขณะที่โครงสร้างแบบบอกการขยายเนื้อความ

¹杨树达 1930 《高等国文法》，上海：商务印书馆。

²黎锦熙 2007 《新著国语文法》，长沙：湖南教育出版社。

สามารถแบ่งได้เป็น 4 ชนิด ได้แก่ บอกความขัดแย้ง (转折关系) บอกความสมมติ (假设关系) บอกเงื่อนไข (条件关系) บอกเหตุและผล (因果关系)¹

ตารางแสดงประเภทของคำเชื่อมในภาษาจีนกลางจำแนกตามความหมาย

ประเภทของคำเชื่อม	นักวิชาการจีน			
	马建忠	杨树达	黎锦熙	张志公
คำเชื่อมบอกการอ้างถึง	✓	✓		
คำเชื่อมบอกความดำเนินต่อเนื่อง	✓	✓	✓	
คำเชื่อมบอกการเปลี่ยนแปลง	✓	✓		
คำเชื่อมบอกความเสริม	✓	✓		✓
คำเชื่อมบอกความร่วมมือกัน		✓	✓	✓
คำเชื่อมบอกความให้เลือกเอา		✓	✓	✓
คำเชื่อมบอกความคล้ายตาม		✓		
คำเชื่อมบอกความสมมติ		✓	✓	✓
คำเชื่อมบอกการเปรียบเทียบ		✓	✓	
คำเชื่อมบอกความขัดแย้ง			✓	✓
คำเชื่อมบอกความสัมพันธ์ทางเวลา			✓	
คำเชื่อมบอกเหตุ			✓	
คำเชื่อมบอกเหตุและผล				✓
คำเชื่อมบอกขอบเขต			✓	
คำเชื่อมบอกความยอมให้			✓	
คำเชื่อมบอกเงื่อนไข				✓

3.2 จำแนกตามรูปแบบทางไวยากรณ์

1) 吕叔湘 Lǚ Shūxiāng (2003: 27-29) ได้จำแนกคำเชื่อมตามรูปแบบทางไวยากรณ์ออกเป็น 3 ประเภท² ดังนี้

- a. สามารถใช้ร่วมและสามารถใช้เดี่ยวก็ได้
- b. สามารถใช้ร่วมและสามารถใช้เฉพาะคำเชื่อมในประโยคหลังตามลำพังก็ได้

¹ 张志公 1956 语法和语法教学——介绍“暂拟汉语教学语法系统”，北京：人民教育出版社。

² 吕叔湘 2003 《现代汉语八百词》，北京：商务印书馆。

c. โดยทั่วไปต้องใช้ร่วม

2) 朱德熙 Zhū Déxī 《语法讲义》(1982: 244-247) ได้จำแนกคำเชื่อมตามตำแหน่งที่ปรากฏออกเป็น 2 ลักษณะ¹ คือ

a. สามารถปรากฏอยู่ในประโยคย่อหน้าได้เท่านั้น

b. สามารถปรากฏอยู่ในประโยคย่อหลังได้เท่านั้น

3) 史有为 Shǐ Yǒuwéi (1986: 56-60) ก็จำแนกประเภทของคำเชื่อมตามตำแหน่งที่ปรากฏด้วยเช่นกัน แต่จำแนกโดยละเอียดมากยิ่งขึ้นโดยจำแนกคำเชื่อมตามตำแหน่งที่ปรากฏในประโยค ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ คำเชื่อมใส่ประโยคส่วนหน้า คำเชื่อมในประโยคส่วนหลัง และคำเชื่อมในประโยคหน้าและหลัง แล้วจึงนำมาแบ่งประเภทย่อยลงไปอีกรวม 5 ประเภทคือ คำเชื่อมหน้าประธาน คำเชื่อมหลังประธาน คำเชื่อมหน้าหรือหลังประธาน คำเชื่อมหน้าคำบอกความร่วมมือกัน (并列词语前连词) คำเชื่อมหลังคำบอกความร่วมมือกัน (并列词语后连词)²

3.3 จำแนกตามรูปแบบทางไวยากรณ์และความหมายประกอบกัน

1) 陆俭明 Lù Jiǎnmíng, 马真 Mǎ Zhēn (1985: 212-213) จำแนกคำเชื่อมตามความหมายออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ คำเชื่อมบอกการรวมเนื้อความ (表示联合关系) และคำเชื่อมบอกความสัมพันธ์แบบหน่วยหลักกับหน่วยขยาย (表示主从关系) โดยคำเชื่อมบอกความสัมพันธ์แบบหน่วยหลักกับหน่วยขยายนี้ สามารถแบ่งย่อยได้เป็น 7 ประเภท³ คือ

a. บอกความยอมให้และความขัดแย้ง (表示让步转折关系)

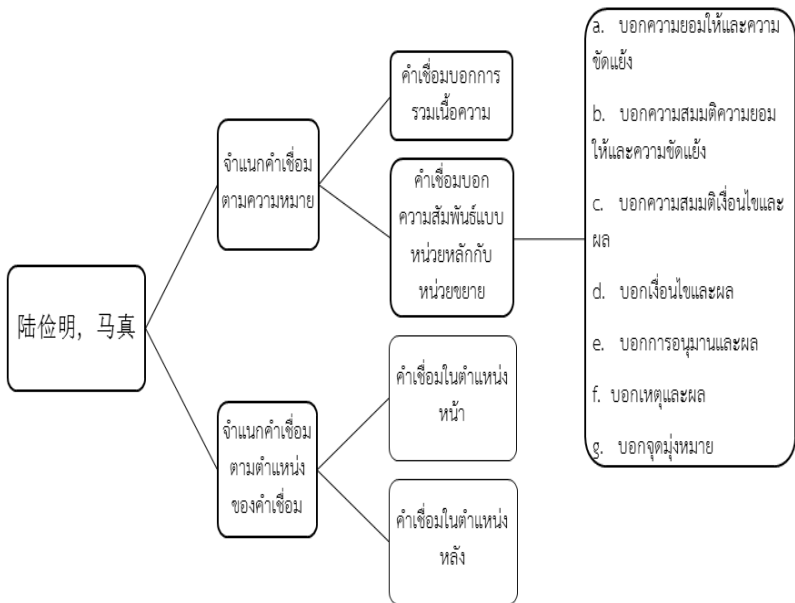
¹朱德熙 1982 《语法讲义》，北京：商务印书馆。

²史有为 1986 《汉语连词的功能、界限和位置》，中央民族学院。

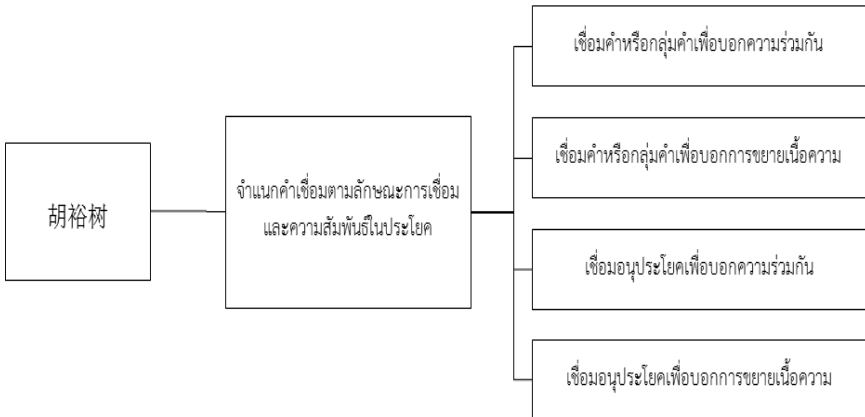
³陆俭明，马真 1985 《现代汉语虚词散论》，北京：北京大学出版社。

- b. บอกความสมมติความยอมให้และความขัดแย้ง (表示假设让步转折关系)
- c. บอกความสมมติเงื่อนไขและผล (表示假设条件结果关系)
- d. บอกเงื่อนไขและผล (表示条件结果关系)
- e. บอกการอนุมานและผล (表示推论结果关系)
- f. บอกเหตุและผล (表示因果关系)
- g. บอกจุดมุ่งหมาย (表示目的关系)

นอกจากนี้ 陆俭明, 马真 ยังจำแนกคำเชื่อมโดยดูจากตำแหน่งของคำเชื่อมนั้นๆ ในประโยคความซ้อนอีกด้วย โดยจำแนกได้เป็น คำเชื่อมในตำแหน่งหน้า (前置连词) และ คำเชื่อมในตำแหน่งหลัง (后置连词)

2) 胡裕树 Hú Yùshù (1995: 294-295) จำแนกคำเชื่อมตามลักษณะการเชื่อมและความสัมพันธ์ในประโยคได้ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1. เชื่อมคำหรือกลุ่มคำเพื่อบอกความร่วมมือกัน 2. เชื่อมคำหรือกลุ่มคำเพื่อบอกการขยายเนื้อความ 3. เชื่อมอนุประโยคเพื่อบอกความร่วมมือกัน 4. เชื่อมอนุประโยคเพื่อบอกการขยายเนื้อความ¹

3) 张宝林 Zhāng Bǎolín (1996b: 431-438) ได้จำแนกคำเชื่อมตามความต่างของความสัมพันธ์ของคำเชื่อมในประโยคได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ คำเชื่อมบอกการรวมเนื้อความและคำเชื่อมบอกการขยายเนื้อความ²

คำเชื่อมบอกการรวมเนื้อความ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

- a. คำเชื่อมบอกความร่วมมือกัน (表示并列的连词)
- b. คำเชื่อมบอกความดำเนินต่อเนื่อง (表示承接的连词)
- c. คำเชื่อมบอกความเสริม (表示递进的连词)

¹胡裕树 1995 《现代汉语》，上海：上海教育出版社。

²张宝林 1996b 连词的再分类，《词类问题考察》，北京：北京语言学院出版社。

d. คำเชื่อมบอกความให้เลือกเอา(表示选择的连词)

คำเชื่อมบอกการขยายเนื้อความ แบ่งได้เป็น 6 ประเภท คือ

a. คำเชื่อมบอกเหตุและผล (表示因果的连词)

b. คำเชื่อมบอกความขัดแย้ง(表示转折的连词)

c. คำเชื่อมบอกเงื่อนไข(表示条件的连词)

d. คำเชื่อมบอกความสมมติ(表示假设的连词)

e. คำเชื่อมบอกความยอมให้(表示让步的连词)

f. คำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมาย(表示目的的连词)

张宝林 ได้จำแนกคำเชื่อมตามความต่างของรูปแบบทางไวยากรณ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ คำเชื่อมที่ใช้เชื่อมคำกับวลี และคำเชื่อมที่ใช้เชื่อมอนุประโยคกับประโยค ซึ่งคำเชื่อมที่ใช้เชื่อมอนุประโยคกับประโยคนี้อาจแบ่งได้เป็น

a. สามารถเชื่อมอนุประโยคได้เท่านั้น

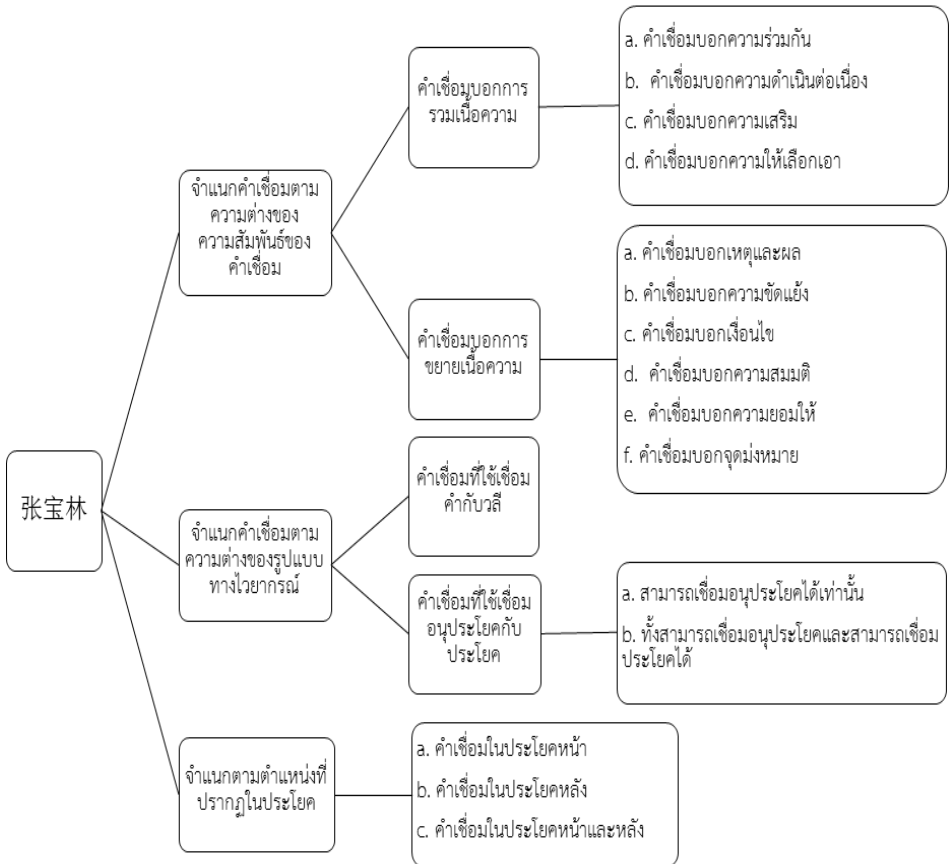
b. ทั้งสามารถเชื่อมอนุประโยคและสามารถเชื่อมประโยคได้

นอกจากนี้ 张宝林 ยังเสนอว่าคำเชื่อมยังสามารถจำแนกตามตำแหน่งที่ปรากฏในประโยคได้ โดยแบ่งออกเป็น

a. คำเชื่อมในประโยคหน้า

b. คำเชื่อมในประโยคหลัง

c. คำเชื่อมในประโยคหน้าและหลัง

คำเชื่อมในภาษาจีนกลางยังทำหน้าที่เชื่อมในหลายระดับ ทั้งสามารถเชื่อมคำกับวลี เชื่อมอนุประโยคกับประโยค และยังสามารถเชื่อมประโยคกับกลุ่มประโยคได้อีกด้วย โดยลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ของคำเชื่อมในภาษาจีนกลางแบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะคือ¹

¹张斌，张谊生 2000 《现代汉语虚词》，上海：华东师范大学出版社。

- 1) คำเชื่อมไม่สามารถใช้โดดๆ หรือปรากฏตามลำพังได้
- 2) คำเชื่อมไม่สามารถถูกขยายโดยคำประเภทอื่นๆ ได้ หากมีคำขยายปรากฏอยู่ข้างหน้าคำเชื่อม คำขยายนั้นทำหน้าที่ขยายอนุประโยค แต่ไม่ได้ทำหน้าที่ขยายคำเชื่อม
- 3) คำเชื่อมประเภทเดียวกันไม่สามารถใช้หรือปรากฏขึ้นพร้อมๆ กันได้
- 4) คำเชื่อมสามารถปรากฏอยู่หน้าประธานหรือหลังประธานได้ แต่ทว่า ถ้าคำเชื่อมนั้นๆ เป็นคำเชื่อมพยางค์เดียวจะต้องวางไว้หลังประธานเท่านั้น

4. จำนวนของคำเชื่อมที่มีอยู่ในภาษาจีนกลาง

นักวิชาการจิ้นได้รวบรวมจำนวนของคำเชื่อมในภาษาจีนกลางไว้ในหนังสือและพจนานุกรมจิ้น โดยสามารถแสดงตามลำดับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

ลำดับ	นักวิชาการจิ้น	จำนวนของคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง (คำ)
1	吕叔湘《现代汉语八百词》(1980)	99
2	景士俊《现代汉语虚词》(1980)	112
3	陆俭明, 马真《现代汉语虚词散论》(1985)	120
4	史有为《汉语连词的功能、界限和位置》(1986)	112
5	《汉语水平考试词汇等级大纲》(1992)	106
6	王还《汉英虚词词典》(1992)	147
7	武克忠《现代汉语常用虚词词典》(1992)	186
8	张宝林《连词的再分类》(1996b)	137
9	胡明扬《詞類問題考察》(1996)	137
10	侯学超《现代汉语虚词词典》(1998)	186
11	张斌《现代汉语虚词词典》(2001)	194
12	周刚《连词与相关问题》(2002)	246

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า จำนวนของคำเชื่อมในภาษาจีนกลางมีอยู่เท่าใดนั้นย่อมสัมพันธ์กับการกำหนดขอบเขตของคำเชื่อมเป็นอย่างยิ่ง เมื่อได้ทำการศึกษางานวิจัยของนักวิชาการจีนที่ผ่านมพบว่าจำนวนคำเชื่อมในภาษาจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จากการศึกษาผลงานการวิจัยเกี่ยวกับการจำแนกคำเชื่อมในภาษาจีนกลางดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมคำเชื่อมที่มีอยู่ในภาษาจีนกลางที่ปรากฏอยู่ในหนังสือและพจนานุกรมจีนจำนวน 11 เล่ม และสรุปผลไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง

[illegible]

ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 พุทธศักราช 2560

[illegible]

ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 พุทธศักราช 2560

姓名	性别	出生年月	民族	籍贯	学历	学位	职称	工作单位	职务	主要成果	获奖情况	备注
王明	男	1965.10	汉族	浙江杭州	本科	硕士	副教授	浙江理工大学	教授	《中国文学史》	浙江省优秀教材一等奖	
李华	女	1972.05	汉族	江苏南京	本科	博士	副教授	南京师范大学	教授	《中国文学史》	江苏省优秀教材一等奖	
张强	男	1978.12	汉族	安徽合肥	本科	硕士	副教授	安徽大学	教授	《中国文学史》	安徽省优秀教材一等奖	
刘伟	男	1982.03	汉族	湖北武汉	本科	博士	副教授	武汉大学	教授	《中国文学史》	湖北省优秀教材一等奖	
陈静	女	1985.08	汉族	广东广州	本科	硕士	副教授	中山大学	教授	《中国文学史》	广东省优秀教材一等奖	
赵磊	男	1988.11	汉族	山东济南	本科	博士	副教授	山东大学	教授	《中国文学史》	山东省优秀教材一等奖	
孙悦	女	1990.06	汉族	四川成都	本科	硕士	副教授	四川大学	教授	《中国文学史》	四川省优秀教材一等奖	
周涛	男	1992.09	汉族	湖南长沙	本科	博士	副教授	湖南大学	教授	《中国文学史》	湖南省优秀教材一等奖	
吴昊	男	1995.04	汉族	福建厦门	本科	硕士	副教授	厦门大学	教授	《中国文学史》	福建省优秀教材一等奖	
郑宇	男	1998.07	汉族	广西桂林	本科	硕士	副教授	广西大学	教授	《中国文学史》	广西壮族自治区优秀教材一等奖	

[illegible]

[illegible]

บทสรุป

การจำแนกคำเชื่อมในภาษาจีนกลางตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีการศึกษาและวิเคราะห์โดยนักวิชาการจีนหลายท่านซึ่งแต่ละท่านก็มีแนวคิดที่เหมือน คล้ายคลึง และแตกต่างกันออกไป ทำให้จำนวนที่แท้จริงของคำเชื่อมในภาษาจีนกลางมีอยู่เท่าใดนั้นยังไม่สามารถสรุปได้แน่นอน และมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ ตามลักษณะวิธีวิเคราะห์และการกำหนดขอบเขตของนักวิชาการจีนแต่ละท่าน

ผู้วิจัยได้รวบรวมคำเชื่อมในภาษาจีนกลางที่ปรากฏอยู่ในหนังสือและพจนานุกรมจีนจำนวน 11 เล่ม และสรุปผลไว้ดังตารางที่ได้แสดงไว้ข้างต้น จากตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคำที่เป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นคำเชื่อมบางคำอาจถูกนักวิชาการจีนบางท่านจัดหมวดหมู่ไว้ในชนิดของคำประเภทอื่นที่นอกเหนือจากคำวิเศษณ์และคำบุพบทด้วย เช่น คำ ‘怪不得’ ในหนังสือ 《曲阜师范大学本书编写组编者》(1996) และ 张斌 《现代汉语虚词词典》(2001) กำหนดให้เป็นคำเชื่อม แต่ในหนังสือ 《国家对外汉语教学领导小组办公室汉语水平考试部》(1996) กำหนดให้เป็นกลุ่มคำ (词组) คำ ‘致’ และ ‘致使’ ในหนังสือ 《曲阜师范大学本书编写组编者》(1996) 刘云, 邢福义 《汉语虚词知识库的建设》(2009) 王自强 《现代汉语虚词词典》(2001) 张斌 《现代汉语虚词词典》(2001) และ 周刚 《连词与相关问题》(2002) ต่างกำหนดให้เป็นคำเชื่อม แต่ทว่าในหนังสือ 《国家对外汉语教学领导小组办公室汉语水平考试部》(1996) กำหนดให้เป็นคำกริยา เป็นต้น

การศึกษาลงานวิจัยเกี่ยวกับการจำแนกคำเชื่อมในภาษาจีนกลางนี้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคำเชื่อมในภาษาไทย สามารถสรุป ดังนี้

1. คำเชื่อมในภาษาจีนกลาง หมายถึง คำหรือกลุ่มคำที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำ กลุ่มคำหรือประโยค¹ การกำหนดขอบเขตของคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง

¹ประพิน มโนมัยวิบูลย์. 2541. *ไวยากรณ์จีนกลาง*. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ลำดับที่ 33. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จะคำนึงถึงการจำแนกคำเชื่อมออกจากคำวิเศษณ์และคำบุพบทโดยพิจารณาจากตำแหน่งที่ปรากฏ หน้าที่ทางไวยากรณ์ และความหมายเป็นสำคัญ โดยการจำแนกความแตกต่างระหว่างคำเชื่อมกับคำวิเศษณ์ในภาษาจีนกลางจะพิจารณาได้จากตำแหน่งที่วางไว้ในประโยค ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้ค่อนข้างมาก จำแนกตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ จำแนกโดยพิจารณาจากทั้งตำแหน่งที่ปรากฏและพิจารณาจากบริบทที่เกี่ยวข้อง หรือจำแนกตามความหมาย ขณะที่การจำแนกความแตกต่างระหว่างคำเชื่อมกับคำบุพบทในภาษาจีนกลางจะจำแนกตามลักษณะของหน่วยของภาษารวมถึงรูปแบบโครงสร้างที่ใช้เชื่อมความ จำแนกตามความสัมพันธ์ทางโครงสร้าง จำแนกโดยพิจารณาจากทั้งหน้าที่ของไวยากรณ์และรูปแบบโครงสร้างที่ใช้เชื่อมความ จำแนกโดยพิจารณาจากการผสมคำและลักษณะเด่นทางไวยากรณ์ หรือจำแนกตามรูปแบบทางวากยสัมพันธ์ร่วมกับบริบทในประโยค

คำเชื่อมในภาษาไทย หมายถึง คำที่ทำหน้าที่เชื่อมคำกับคำ ประโยคกับประโยค ข้อความกับข้อความ หรือเชื่อมความให้สละสลวย¹ เพื่อเชื่อมถ้อยคำให้ติดต่อกันเป็นเรื่องเดียวกัน² หรือแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆหรือเหตุการณ์ต่างๆ หรือระหว่างสิ่งต่างๆกับเหตุการณ์³ ในภาษาไทยได้จำแนกคำเชื่อม คำวิเศษณ์ และคำบุพบทออกจากกันอย่างชัดเจน โดยพิจารณาจากหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำนั้นๆ เป็นสำคัญ ในภาษาไทยกำหนดให้คำวิเศษณ์ คือคำที่ทำหน้าที่ประกอบคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ด้วยกันให้ได้รับความชัดเจนยิ่งขึ้น และกำหนดให้คำบุพบท คือคำที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำหรือประโยค เพื่อให้รู้ว่าคำหรือประโยคที่อยู่หลังบุพบทนั้นมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับคำหรือประโยคที่อยู่ข้างหน้าอย่างไร⁴

¹ ก้าชัย ทองหล่อ. 2552. *หลักภาษาไทย*. พระนคร: สำนักพิมพ์รวมสาสน์.

² พระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ). 2514. *หลักภาษาไทย*. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช.

³ นววรรณ พันธุเมธา. 2553. *ไวยากรณ์ไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 5. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลำดับที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

⁴ ก้าชัย ทองหล่อ. 2552. *หลักภาษาไทย*. พระนคร: สำนักพิมพ์รวมสาสน์.

2. จากตารางแสดงประเภทของคำเชื่อมในภาษาจีนกลางจำแนกตามความหมายข้างต้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคำเชื่อมในภาษาไทยพบว่าโดยทั่วไปมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่คำเชื่อมในภาษาไทยสามารถจำแนกประเภทตามความหมายได้กว้างกว่าและหลายหลายกว่าในภาษาจีน คำเชื่อมในภาษาไทยจำแนกตามความหมายได้เป็น 21 ประเภท (นววรรณ พันธุมธา, 2553: 92) ได้แก่ คำเชื่อมบอกเจ้าของ คำเชื่อมบอกผู้มีส่วนร่วม คำเชื่อมบอกเครื่องมือ คำเชื่อมบอกความสัมพันธ์ทางสถานที่ คำเชื่อมบอกแหล่งเดิม คำเชื่อมบอกจุดหมาย คำเชื่อมบอกความสัมพันธ์ทางเวลา คำเชื่อมบอกลักษณะ คำเชื่อมบอกความคล้ายตาม คำเชื่อมบอกการเปรียบเทียบ คำเชื่อมบอกความขัดแย้ง คำเชื่อมบอกความให้เลือกเอา คำเชื่อมบอกความยกเว้น คำเชื่อมบอกเหตุ คำเชื่อมบอกผล คำเชื่อมบอกเนื้อความ คำเชื่อมบอกการขยายความ คำเชื่อมบอกการอ้างถึง คำเชื่อมบอกการแนะนำ คำเชื่อมแสดงตัวอย่าง และคำเชื่อมเน้นความสัมพันธ์¹ จากการเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่าคำเชื่อมในภาษาไทยสามารถใช้บอกความหมายแบบอื่นที่ไม่ปรากฏในคำเชื่อมในภาษาจีนกลาง ได้แก่ คำเชื่อมบอกความสัมพันธ์ทางสถานที่ คำเชื่อมบอกเจ้าของ คำเชื่อมบอกผู้มีส่วนร่วม คำเชื่อมบอกเครื่องมือ คำเชื่อมบอกแหล่งเดิม คำเชื่อมบอกความสัมพันธ์ทางเวลา คำเชื่อมบอกความยกเว้น คำเชื่อมบอกการเปรียบเทียบ คำเชื่อมบอกการแนะนำ คำเชื่อมแสดงตัวอย่าง และคำเชื่อมเน้นความสัมพันธ์ เป็นต้น

¹นววรรณ พันธุมธา. 2553. *ไวยากรณ์ไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 5. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลำดับที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม

กำชัย ทองหล่อ. 2552. *หลักภาษาไทย*. พระนคร: สำนักพิมพ์รวมสาสน์.

ชัชศรีณย์ ฉัตรแสงอุทัย. 2556. *การศึกษาวิเคราะห์การใช้คำเชื่อมบอกความร่วมมือในภาษาจีนกลางของผู้เรียนชาวไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประพิณ มโนมัยวิบูลย์. 2541. *ไวยากรณ์จีนกลาง*. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลำดับที่ 33. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

北京大学中文系 1955、1957 级语言班 2010 《现代汉语虚词例释》，

北京：商务印书馆。

北京大学中文系现代汉语教研室 1993 《现代汉语》，北京：商务印书馆。

储诚志 1991 连词与介词的区分——以“跟”为例，《汉语学习》

第 5 期。

邓福南 1982 汉语连词的语法特点及几组词的归类问题，《求索》。

国家对外汉语教学领导小组办公室汉语水平考试部 1996 《汉语水平等级标准与语法等级大纲》，北京：高等教育出版社。

国家汉语水平考试委员会办公室考试中心 2001 《汉语水平词汇与汉字等级大纲》，北京：经济科学出版社。

侯学超 1998 《现代汉语虚词词典》，北京：北京大学出版社。

胡明杨 1996 《词类问题考察》，北京：北京语言学院出版社。

胡裕树 1995 《现代汉语》，上海：上海教育出版社。

黄伯荣、廖序东 2002 《现代汉语》，北京：高等教育出版社。

黄盛璋 1957 试论次动词、介词划分中的几个问题，语文教育(华东)。

金兆梓 1983 《国文法之研究》，北京：商务印书馆。

黎锦熙 2007 《新著国语文法》，长沙：湖南教育出版社。

李 泉 1996 副词和副词再分类，《词类问题考察》，北京：北京语言学院出版社。

李晓琪 2003 《现代汉语虚词手册》，北京：北京大学出版社。

李正宣, 杨少太 2005 《学生关联词语词典》，四川：四川出版集团，四川辞书出版社。

景士俊 1980 《现代汉语虚词》，内蒙古：内蒙古人民出版社。

刘云，邢福义 2009 《汉语虚词知识库的建设》，武汉：华中师范大学出版社。

陆俭明，马真 1985 《现代汉语虚词散论》，北京：北京大学出版社。

吕叔湘 1979 《汉语语法分析问题》，北京：商务印书馆。

吕叔湘 2003 《现代汉语八百词》，北京：商务印书馆。

马建忠 1898 《马氏文通》，北京：商务印书馆。

马真 2004 《现代汉语虚词研究方法论》，北京：商务印书馆。

齐沪杨，张谊生，陈昌来 2002 《现代汉语虚词研究综述》，合肥：安徽教育出版社。

曲阜师范大学本书编写组编者 1996 《现代汉语常用虚词词典》，浙江：浙江教育出版社。

史有为 1986 《汉语连词的功能、界限和位置》，中央民族学院。

王 还 1992 《汉英虚词词典》，北京：华语教学出版社。

王自强 2001 《现代汉语虚词词典》，上海：上海辞书出版社。

- 武克忠 1992 《现代汉语常用虚词词典》，杭州：浙江教育出版社。
- 邢福义 1997 《汉语语法学》，长春：东北师范大学出版社。
- 邢福义 2011 《现代汉语》，湖北：华中师范大学出版社。
- 杨树达 1930 《高等国文法》，上海：商务印书馆。
- 张宝林 1996a 关联副词的范围及其与连词的区分，《词类问题考察》，北京：北京语言学院出版社。
- 张宝林 1996b 连词的再分类，《词类问题考察》，北京：北京语言学院出版社。
- 张 斌 2001 《现代汉语虚词词典》，北京：商务印书馆。
- 张 斌，张谊生 2000 《现代汉语虚词》，上海：华东师范大学出版社。
- 张志公 1956 语法和语法教学——介绍“暂拟汉语教学语法系统”，北京：人民教育出版社。
- 张志公 1959 《汉语》，北京：人民教育出版社。
- 赵淑华，张宝林 1996 离合词的确定及对性质的再认识《语言教学与研究》，北京：北京语言大学。
- 赵元任 1979 《汉语口语语法》，北京：商务印书馆。
- 周 刚 2002 《连词与相关问题》，合肥：安徽教育出版社。
- 朱德熙 1982 《语法讲义》，北京：商务印书馆。
- 朱景松 2007 《现代汉语虚词词典》，北京：语文书报社。